

ARHAVİ ve ARTVİN HALKOYUNU KIYAFETLERİ

Arhavi ve Artvin Halkoyunu kıyafetleri birbirleri ile benzerlik göstermektedir. İl ilçe ilişkisi içinde bu benzerlik doğal karşılanmalıdır.

1967 yılına ait Artvin il yıllığında (sayfa 194) bulunan fotoğrafta erkek halkoyunu ekibinin kıyafeti ayakta çizme, pantolon Zipka Belde kemer, Üst gömleği olarak hakim yaka gömlek, üzerine cepken bulunmakta olup başta kabalak olduğu görülmektedir.

Yine aynı yıllıkta milli oyun kıyafetleri paragrafında “Kız oyuncular: Ayakta yemeni, fistan, cepken ve bulüz giyerler. Erkek oyuncular: ayakta azaski, klot pantolon, fişekli cepken, dik yakalı, boğazdan aşağı düğmeli gömlek giyerler “ denmektedir

Yine 1971 Artvin il yıllığında (sayfa 99) bulunan fotoğrafta Erkeklerin ayağında çarık, kıl yününden çorap zipka pantolon, beyaz hakim yaka gömlek, fişekli cepken ve başta kabalak görülmektedir.

Kız oyuncuların ayağında çarık, ayak bileğine kadar inen şalvar, belde ismailiye (kuşak olarak kullanılmış), gömlek, gömlek üzerine kısa kolsuz cepken, başta sıkma başve yazma görülmektedir.

11 mart 1972 tarihli Arhavi dergisi 3. sayısında (Sayfa 27) Tevfik Ataselim kıyafet tanımını:

“ Erkekler: çok eskiden ayakta çarık, sonraları AZASKİ, çarık üstüne dize kadar siyah keçi kılından ZANGAL içerde beyaz çorap, Pantolon siyah ZİPKA ve klot pantolon, üstte omuzdan düğmeli dik yakalı beyaz gömlek (yakası köstekli) Sırtta beli geçen cepken (Bel kemerli göğüs fişekli). Başta KAPİŞON.

Kızlar ayakta yemeni, uzun sade renk fistan, Üstü tülle kaplı sırtta cepken olabilir. Ön tek kopça ile ilikli Başta önü mahmudiye liralari ile süslü fes üstüne beyaz LEÇEK”

Şeklinde tarif etmiş ve kaynak belirterek yazıya dökmüştür.

11 Mart 1973 tarihli Arhavi dergisinde (sayfa 24,25) 1972 yılı gecesinde gösteri yapan ekip fotoğraflarında kızlarda başta fes dışında Tevfik Ataselim’in belirttiği kıyafet görülmektedir. Aynı şekilde Erkek kıyafeti de ayakta çizme ve tarif edilen şekilde kıyafet görülmektedir.

Musa Kazım Yücel Özbirinci'nin kişisel arşivinde bulunan 1968 yılı Arhavi ekibine ait fotoğrafta erkek kıyafetinde cepkende fişeklik görülmemektedir. Kendisi ile yapılan görüşmede kıyafet yetişmediği için gösteriye fişeksiz çıktığını ancak asıl kıyafette fişeklik bulunduğunu söylemiştir.

1975 ve 1976 yılı Arhavi dergilerinde kullanılan fotoğraflarda günümüz Arhivililer Vakfı Halkoyunları Ekibi tarafından da giyilmekte olan kıyafetler aynen görülmektedir. Buradaki tek ayrı detay bayan kıyafeti altında ayakta kara lastik kullanılmış olmasıdır.

1975 yılında Orçaylılar Kültür Yardımlaşma Derneği Halk oyunu kıyafetleri için yaptığım çalışmada Rahmetli Emine Kılıç oyuncak bir bebek üstüne kız kıyafetini dikmişti. Sahilde başta yazma bulunduğunu, iç kısımlarda Fes üzerine yazma dolandığını, iç kısımlarda peştamal yerine aba kumaştan ismailiye kullandığını not olarak iletmişti. Bu konuşma sırasında eskiden hem kız hem de erkeklerin ayaklarında “Çarık” kullanılmakta olduğunu çok sonraları önce kızlarda kara lastik, erkeklerde de çizme kullanılmaya başladığı bilgisini vermişti.

Genel giyim konusunda da bir ilave yapmak gerekirse Eşimin dedesi olan rahmetli Eğitimci Ömer Coşkun 1940 yılında toplamaya başladığı ve 1967 yılında tamamlayıp aynı deftere aktardığı bilgilerde yaşam biçimi, çalışma hayatı, eğitim, gurbetçilik ve giyim konularında da önemli bilgiler vermiştir

Bu metin içinde 1926 yılında köyde çarık dışında çok az sayıda lastik ayakkabı bulunduğunu, bazı kişilerin yeni çarıklarını boynuna asıp çıplak ayakla gezdiklerini de belirtmiştir.

Bu bilgilerden de anlaşılacağı gibi yöremizde 1900'lü yılların başında horon oynayanların özel bir kıyafet bulamadıkları ve günlük kıyafetlerle horon oynadığı anlaşılmaktadır.